

Wyrok z dnia 9 kwietnia 1998 r.

I PKN 42/98

Przejęcie przez nowego pracodawcę warsztatów szkolnych nie oznacza częściowej likwidacji szkoły w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (jednolity tekst: Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.), lecz powoduje skutki określone w art. 23¹ KP.

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski, Sędzia SN: Józef Iwulski, Sędzia SA: Alina Krusz-Stankiewicz (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 1998 r. sprawy z powództwa Andrzeja W. przeciwko Zespołowi Szkół Technicznych w S. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku z dnia 30 września 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Suwałkach wyrokiem z 19 maja 1997 r. [...] przywrócił powoda Andrzeja W. do pracy w pozwanym Zespole Szkół Technicznych w S. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądził na jego rzecz od pozwanego Zespołu kwotę 1323,20 zł pod warunkiem podjęcia pracy oraz oddalił powództwo w stosunku do Centrum Kształcenia Praktycznego z uwagi na to, że nie stało się ono pracodawcą powoda. Sąd Rejonowy uznał, że pozwany Zespół Szkół Technicznych naruszył przepisy prawa dotyczące rozwiązywania z nauczycielami stosunku pracy, po ustaleniu, że powód był zatrudniony w Zespole Szkół od 28 sierpnia 1982 r. w charakterze nauczyciela, początkowo na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, a od 18 marca 1992 r. na podstawie mianowania.

Decyzją z 12 grudnia 1996 r. Kurator Oświaty i Wychowania w S. przekazał Centrum Kształcenia Praktycznego warsztaty szkolne Zespołu Szkół Technicznych,

w których był zatrudniony powód. Powód nie wyraził zgody na zmianę pracodawcy i pismem z 23 grudnia 1996 r. zwrócił się do pozwanego Zespołu Szkół o rozwiązanie z nim stosunku pracy, a następnie cofnął ten wniosek wobec uzyskania informacji, że niepodjęcie pracy u nowego pracodawcy będzie skutkowało przeniesieniem go w stan nieczynny. Pozwany Zespół Szkół wobec niewyrażenia przez powoda zgody na przejście do pracy w Centrum przeniósł go w stan nieczynny z dniem 1 stycznia 1997 r.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Suwałkach wyrokiem z 7 września 1997 r. [...] uznał, że przeniesienie powoda w stan nieczynny było bezskuteczne. W tej sytuacji pozwany Zespół Szkół pismem z 26 marca 1997 r. rozwiązał z powodem stosunek pracy z dniem 31 grudnia 1996 r. w oparciu o art. 23¹ § 3 i 4 KP. O naruszeniu przepisów prawa o rozwiązywaniu stosunku pracy z nauczycielami mianowanymi, zdaniem Sądu Rejonowego, świadczy zastosowanie wobec powoda powołanych przepisów Kodeksu pracy, zamiast art. 20 ustawy z 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela w brzmieniu ustalonym przez ustawę z dnia 14 czerwca 1996 r. o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 89, poz. 396), obowiązującym w dniu rozwiązania z powodem stosunku pracy. Rozwiązanie z datą wsteczną było niedopuszczalne.

Na skutek apelacji pozwanego Zespołu Szkół Technicznych Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku wyrokiem z 30 września 1997 r. [...] zmienił zaskarżony wyrok w pkt I i II w ten sposób, że oddalił powództwo. Sąd Wojewódzki nie podzielił stanowiska Sądu Rejonowego o naruszeniu przez pracodawcę przepisów o rozwiązywaniu stosunku pracy z nauczycielem ustalając, że powód został powiadomiony o przejęciu warsztatów szkolnych przez innego pracodawcę, a ponadto przyjął, że przejęcie to nie oznacza częściowej likwidacji zakładu pracy, a więc wyklucza możliwość rozwiązania stosunku pracy na podstawie art. 20 ustawy - Karta Nauczyciela, a nakazuje stosowanie wobec powoda i innych pracowników reguł wymienionych w art. 23¹ KP. Brak było zatem, zdaniem Sądu Wojewódzkiego, podstaw do przywrócenia powoda do pracy u dotychczasowego pracodawcy, skoro mógł on zostać pracownikiem zakładu przejmującego warsztaty, a nie wyraził na to zgody w piśmie z 23 grudnia 1996 r., składając wniosek o rozwiązanie stosunku pracy, co wypełnia dyspozycję art. 23¹ § 3 KP i co doprowadziło do rozwiązania stosunku pracy na skutek oświadczenia złożonego przez powoda, a nie pracodawcy. Wydane powodowi 1 kwietnia 1997 r. świadectwo pracy potwierdziło jedynie realizację tego oświadczenia.

Kasację od tego wyroku wniósł powód zarzucając naruszenie art. 23¹ KP przez niewłaściwe jego zastosowanie zamiast art. 20 Karty Nauczyciela oraz naruszenie art. 365 § 1 KPC przez nieuwzględnienie mocy wiążącej prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 7 marca 1997 r. [...] i w związku z tym zarzutem wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zdaniem skarżącego ustalony stan faktyczny sprawy świadczy jednoznacznie o tym, że sprawa przejścia nauczycieli, w tym powoda do pracy, w Centrum miała być rozstrzygnięta w oparciu o przepisy art. 18 i 20 Karty Nauczyciela, a nie na podstawie art. 23¹ KP i brak było podstaw do rozwiązania z powodem stosunku pracy z datą wsteczną z dniem 31 grudnia 1996 r., co oznacza, że wobec treści powołanego wyżej wyroku Sądu Rejonowego uznającego przeniesienie powoda w stan nieczynny za bezskuteczne, jest on nadal pracownikiem pozwanego Zespołu Szkół Technicznych na dotychczasowych warunkach.

Pozwany wniósł o oddalenie kasacji podkreślając, że nie zachodzą przesłanki do uwzględnienia zarzutów w niej zawartych, gdyż Sąd Wojewódzki nie naruszył przepisów prawa materialnego oraz przepisów dotyczących postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, biorąc jedynie pod uwagę z urzędu nieważność postępowania, która nie zachodzi w rozpoznawanej sprawie. Kasacja powoda zawiera zarzut naruszenia prawa materialnego poprzez zastosowanie przez Sąd Wojewódzki art. 23¹ KP w miejsce art. 20 Karty Nauczyciela oraz zarzut naruszenia art. 365 § 1 KPC, który nie dotyczy przeprowadzania postępowania dowodowego i oceny zebranego materiału dowodowego oraz wyjaśnienia przez Sąd w uzasadnieniu orzeczenia, na jakich faktach Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie. Oznacza to, że Sąd Najwyższy przyjmuje za niekwestionowany ustalony stan faktyczny sprawy, a zarzuty podniesione w kasacji nie znajdują uzasadnienia, gdyż rozstrzygnięcie Sądu Wojewódzkiego odpowiada prawu, aczkolwiek z nieco innym uzasadnieniem. Przede wszystkim należy podkreślić, że Sąd Wojewódzki prawidłowo przyjął, że ustalony w sprawie stan faktyczny odpowiada dyspozycji art. 23¹ KP.

Sąd Najwyższy prezentował już pogląd, między innymi w powołanym przez Sąd Wojewódzki wyroku z 17 maja 1995 r., że w razie przejęcia przez innego pracodawcę części szkoły nie dochodzi do jej likwidacji, a więc brak było podstaw do rozwiązania z powodem stosunku pracy w oparciu o art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, czego domagał się powód. W takim przypadku dochodzi do zmiany podmiotowej pracodawcy, o której mowa w art. 23¹ KP, ze wszystkimi jej skutkami i w trybie przewidzianym w tym przepisie, w brzmieniu obowiązującym od 2 czerwca 1996 r. ustanowioną ustawą z 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110). Nawet gdyby przyjąć, co sugeruje powód, że zamiarem pozwanego Zespołu Szkół było pierwotnie zastosowanie wobec powoda art. 20 ust. 1 Karty Nauczyciela, to i tak działanie to byłoby pozbawione podstaw prawnych.

Z przepisu art. 23¹ § 1 KP jednoznacznie wynika, że z mocy prawa, z dniem przejęcia całości lub części zakładu przez nowego pracodawcę, staje się on stroną w dotychczasowych stosunkach pracy. Dotychczasowy pracodawca nie ma więc uzasadnienia prawnego do rozwiązywania umów o pracę, a tym bardziej stosunków pracy istniejących na podstawie mianowania.

Ustawodawca natomiast wyposażył pracowników, których dotyczy niezależna od nich zmiana w uprawnienie do rozwiązania stosunku pracy za uprzednim siedmiodniowym uprzedzeniem (art. 23¹ § 4 KP). W kontekście tego przepisu należy oceniać oświadczenie powoda z 23 grudnia 1996 r., w którym nie wyrażał zgody na kontynuowanie zatrudnienia i wnosił o rozwiązanie z nim stosunku pracy. Oświadczenie to niewątpliwie wywołałoby skutek prawny przewidziany art. 23¹ § 4 KP, gdyby nie fakt, że kolejnym pismem z 24 grudnia 1996 r. cofnął to swoje oświadczenie. Skuteczność tego cofnięcia należy rozpatrywać według reguł obowiązujących w prawie cywilnym poprzez art. 300 KP, gdyż prawo pracy nie zawiera uregulowań dotyczących zasad składania oświadczeń woli.

Ponieważ oświadczenie z 23 grudnia 1996 r. dotarło już do pracodawcy dla skutecznego jego cofnięcia wymagana była zgoda strony, do której oświadczenie zostało skierowane.

W ocenie Sądu Najwyższego taką domniemaną zgodę wyrażoną poprzez konkretne działanie, było przeniesienie powoda pismem z 30 grudnia 1996 r. w stan nieczynny na okres od 1 stycznia 1997 r. do 30 czerwca 1997 r. Skoro pozwany wyraził zgodę na cofnięcie oświadczenia powoda zmierzającego do rozwiązania sto-

sunku pracy, to z dniem 1 stycznia 1997 r., tak jak i pozostali pracownicy warsztatów, stał się on pracownikiem Centrum Kształcenia Praktycznego w S. W żadnym natomiast razie nie pozostawał od tej daty pracownikiem Zespołu Szkół Technicznych i bezpodstawne było przywrócenie go do pracy w tym Zespole.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że gdyby przyjąć, że pismo pozwanego o przeniesieniu powoda w stan nieczynny nie zawierało domniemanej zgody na cofnięcie przez niego oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy, to wówczas doszłoby do jego rozwiązania w trybie art. 23¹ § 4 KP, a więc również powód nie pozostawałby od 1 stycznia 1997 r. w stosunku pracy z pozwanym Zespołem.

W ustalonym stanie faktycznym nietrafny jest więc zarzut kasacji, że to pozwany rozwiązał z powodem stosunek pracy, gdyż nie złożył on w tej kwestii pierwotnie żadnego oświadczenia, a późniejsze działanie pozwanego wywołane było koniecznością uregulowania sytuacji powoda, zwłaszcza wobec treści powołanego wyżej wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z 7 marca 1997 r. [...].

Zupełnie natomiast niezrozumiały jest zarzut kasacji powoda naruszenia przez Sąd Wojewódzki art. 365 § 1 KPC, zwłaszcza że zarzut ten nie został należycie uzasadniony, gdyż powód jedynie stwierdził, iż uznanie za bezskuteczne przeniesienia powoda w stan nieczynny oznacza, że jest on pracownikiem pozwanego Zespołu Szkół Technicznych na dotychczasowych warunkach. Wniosek ten nie znajduje żadnego uzasadnienia ze względów opisanych wyżej, a wyrok Sądu Rejonowego był jedynie wyrokiem ustalającym bezskuteczność przeniesienia powoda w stan nieczynny, co pośrednio potwierdził Sąd Wojewódzki w niniejszej sprawie uznając, że wobec powoda nie ma zastosowania art. 20 Karty Nauczyciela.

Z opisanych przyczyn kasacja podlega oddaleniu na podstawie art. 393¹² KPC.

=====